

Гавричков О.В.

Комунальний заклад вищої освіти
«Дніпровська академія неперервної освіти»
Дніпропетровської обласної ради»

ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ДОСЛІДЖЕННЯ ФОРМУВАННЯ ІНСТИТУЦІОНАЛЬНИХ ЗАСАД ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ У КОНТЕКСТАХ ЕФЕКТИВНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В УКРАЇНІ

В Україні відбуваються структурні та функціональні трансформації в змісті діяльності органів публічної влади всіх рівнів. Розвиток громадянського суспільства, професійної й корпоративної культури управлінського апарату, які роблять стратегічні впливи на чуттєву й ефективну систему діяльності, комунікації та урядування, що відповідно сприяє забезпеченню реалізації прав та законних інтересів громадян. Визначальним критерієм для таких реформаційних змін є впровадження європейських стандартів з якості розвитку інфраструктури території, повноцінного нормативного обслуговування громадян та професійного забезпечення діяльності органів влади різного рівня.

Підвищення рівня інституціональних засад публічного інституту в центрі та регіонах сприятимуть ефективному розвитку держави й регіонів, що забезпечить досягнення стратегічних цілей, повноцінне забезпечення реалізації завдань й функцій держави. Публічне адміністрування стає основою для гармонійного розвитку громадянського суспільства, адміністративних територій, їх інфраструктури, яка покращує умови для життя громадян.

Методологічною базою даного дослідження виступили: теоретичні розробки вітчизняних і зарубіжних вчених щодо проблем публічного управління та публічної й організаційної діяльності; загальнонаукові принципи пізнання суспільно-політичних явищ; системний підхід, методи інституціоналізації, історичний метод, та методологія класифікації складних систем. У роботі використано як базовий дослідницький метод – системний підхід, застосування якого забезпечило наукову платформу наукового дослідження сутності сучасного трансформаційного процесу в публічному управлінні, дозволило отримати нові результати щодо впровадження принципів децентралізації та демократизації управлінської діяльності. У дослідницькій роботі використані загальнонаукові принципи: аналізу, синтезу, узагальнення та індукції, методи: інструментальний, інституціональний, соціологічний, діяльнісний, обробки емпіричного матеріалу та ін.

Результатами наших розвідок стали загальні оцінки ефективності і дієвості принципів та практик професійного й корпоративного управління, які сприяють досягнення нових рівнів демократизації управлінських процедур, доручення громадян до вирішення проблем території, наповнення інституціональними перспективами громади.

Ключові слова: інституціональні засади розвитку, демократизація, прозорість діяльності, врядування, суб'єкти господарювання.

Постановка проблеми. За роки незалежності в Україні постійно проходили перманентні структурні та функціональні трансформації в публічному просторі. За минулі роки відмічаються організаційно-управлінські процеси з розвитку громадянського суспільства, розбудови сучасних стратегій соціально-економічного розвитку територій, бюджетування та роботи направленої на подолання негативних явищ суспільного простору й розвитку ефективної системи діяльності і урядування. Визначальним критерієм для таких суспільних змін є впрова-

дження у діяльності державної влади й посадових осіб в Україні європейських інституціональних стандартів з нормативного обслуговування територій. Інституціональні засади публічного управління стають основою для сталого соціально-економічного розвитку адміністративної території та зміни якості життя громадян.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Необхідно відзначити, що науково-теоретичні дослідження питань інституціональних засад публічного управління, менеджменту, здійснювали зарубіжні та національні науковці: П. Дру-

кер, З. Бжезінський, С. Тульчинська, Р. Тульчинський, Н. Липовська, Г. Пашкова, К. Сахарова, С. Свірко, А. Толстоухова, Н. Нижник, Н. Гончарук, І. Лопушинський, М. Дурман, Т. Малахова, В. Куйбіда, І. Шпекторенко, І. Безена, Н. Виноградова, Р. Гавінський та ін., в контекстах дослідження теоретичних та практичних засадах діяльності й інституціональних аспектах в державному управлінні на демократичних принципах й ресурсному забезпеченні делегованих повноважень.

Постановка завдання. Приступаючи до дослідження даної наукової проблеми ми окреслили наступні питання: принципи, функції, методи, засоби й практичні процеси інституціональних засад у публічному адмініструванні в умовах децентралізації і демократизації в Україні та регіональних рівнях.

Виклад основного матеріалу. В новітніх умовах суспільного і публічного розвитку проходять трансформаційні процеси із застосування нових правових норм та вибудовування сучасних стратегій реформи в різних галузях господарської діяльності (сфери виробництва, послуг тощо). Окреслені публічні та дослідницькі питання перебувають в площині розвідок різних галузей науки: права, менеджменту, філософії, публічного управління, економіки, історії, політології тощо.

Сучасна роль держави і її уповноважених органів й посадових осіб є стратегічне регулювання правовідносин, наскрізна й регуляторна участь в реалізації регламентованих цілей і завдань через прийняття нормативних актів та практичними діями в управлінні публічними процесами, досягнення окреслених цілей для сталого розвитку території. Дослідник Гавінський Р.О. відмічає, що «існує ряд зовнішніх факторів, які, сприяючи чи ускладнюючи розвиток суспільних відносин, впливають на трансформаційні зміни в українській державі. Ці фактори ... узагальнено визначає щораз нові завдання для інституту публічного врядування та направляє його на постійний розвиток та вдосконалення». До числа організаційних процесів дослідник відносить: науковоекспертний супровід; залучення громадськості; синтез технологій і ресурсів; мобілізаційномотиваційний вплив; формування програм і проектів; обґрунтування і впровадження досвіду; прийняття оптимальних рішень; визначення нових ідей і концепцій; реалістична й критична оцінка; науковий аналіз; відкритий публічний дискурс [5, с. 2].

Отже, ми можемо відзначити, що публічне управління й врядування володіє такими рисами як демократизм та прагнення до інтеграції у євро-

пейський простір. Як ми вже раніше відмічали, що публічний простір України і її нормативно-правова діяльність широко застосовує досвід й результати досягнуті країнами євроспільноти та окремих сусідніх держав Польщі, Словаччини, країн Балтії щодо розбудови ефективних правовідносин суб'єктів господарювання (далі – СГ) на принципах/основах – демократії, прозорості й відкритості, соціальної відповідальності за стан справ у адміністративно-територіальній одиниці або суспільно-значимої галузі економіки (теоретичні, історичні і практичні аспекти) [1, с. 4]. Інституціональні засади публічного простору є досить актуальними питаннями у практичній діяльності державної й місцевої влади та її посадових осіб від центру до регіонів.

Дослідник С. Свірко, окреслює під інституалізацією державного управління бюджетною безпекою потрібно розуміти процес ідентифікації відповідних інститутів, формалізації та систематизації фундаментальних положень (об'єкт, мета, принципи, функції, завдання, форми, норми), їх зв'язків, комунікацій в межах державного управління бюджетною безпекою, в контексті відповідного фокусного запиту. Окрім того, дослідник відзначає, що інституалізацію державного управління сталим розвитком урбанізованих територій потрібно розпочинати з ідентифікації відповідних інститутів в межах вказаного процесу та доречно опиратися на розподіл інституцій на суб'єктів прямої та опосередкованої дії [19, с. 28].

Конкретна дія органу державної влади відбувається під впливом її посадових осіб. Для вказаних осіб державної влади постають наступні ключові принципи змісту професійної діяльності: верховенство права, законність, професіоналізм, патріотизм, добросовісність, ефективність, рівність доступу до державної служби, політичної неупередженості, прозорості, стабільності [12]. Саме від їх професійної діяльності залежить ефективність реалізації державної політики та відповідних чуттєвих впливів нормативних актів направлених на забезпечення реалізації прав людини.

Дослідники С. Тульчинська та Р. Тульчинський відмічають, що методологія інституціонального підходу дає можливість з високим ступенем підпорядкованості та логічності досліджувати процеси і явища становлення нового регіоналізму, визначати нові інституціональні й управлінські детермінанти його становлення, що сприятиме окресленню пріоритетних інституціональних напрямів із оптимізації процесу становлення нового регіоналізму [21, с. 50]. Необхідно відмітити, що про-

цеси осучаснення інституціональних аспектів у діяльності державної влади мають враховувати виклики часу та нові орієнтири в діяльності структурних підрозділів державної влади загальнонаціонального, регіонального та місцевого рівнів.

В окресленому контексті доцільно відмітити визначені методології дослідниками/дослідницями – Н. Липовською, Г. Пашковою, К. Сахаровою щодо інституціоналізації як головного структурного концепту публічного управління суспільства, А. Толстоухової, Н. Нижник, Н. Гончарук, І. Лопушинським, М. Дурман, Т. Малаховою, які визначили державну владу як реальну спроможність суспільного суб'єкта проводити свою регуляторну волю у ефективній державній політиці через правові норми, інтегративну роль влади у суспільстві, ролі державних інституцій у процесі становлення громадянського суспільства та інституційному поступу в розвитку конкретного соціального явища [10, с. 20; 18, с. 110]. Наші думки щодо доповнення таких формулювань можна висловити через розуміння сталого розвитку структури інституціонального становлення чинників на основі яких можна з проєкувати сучасні моделі інституціоналізму – загальнонаціонального, регіонального, місцевого рівнів, визначивши основні періоди їх формування.

Необхідно відзначити, що дослідники виокремлюють різні варіанти періодизацій, але ми зупинимо увагу на одному із них, запропонованому дослідниками І. Юхно, В. Черниш, А. Гавриленко, І. Безена: пострадянський період (1991–1995 р.), у межах якого відбуваються поступові трансформації в рамках Конституції Української РСР (1978 р., зі змінами) та була сформована інституціональна модель побудови державної влади комбінованого типу (поєднання старого і нового: з численним дублюванням функцій, новими інституційним контекстом і підходами до регіонального управління): формування нового правового поля діяльності суб'єктів політичного процесу, господарювання; встановлення міжнародних відносин України з іншими державами світу. Державна система управління від центру до регіонів зазнає суттєвої трансформації, створюються нові органи державної влади; Кабінет Міністрів України отримує додаткові повноваження тощо [23, с. 210; 2, с. 8; 8; 14; 15]. Публічна влада в Україні формувалася за принципом вертикально-сформованої системи рад (адміністративно-територіальний принцип), від центру у формі Верховної Ради України, яка виступала вищим законодавчим органом державної влади. Нормативне врегулю-

вання визначено через нові закони України: «Про Представника Президента України», «Про місцеві Ради народних депутатів та місцеве і регіональне самоврядування», які змінили сутність тогочасної інституційної моделі публічної влади та створили новий механізм діяльності на регіональному рівні [23, с. 210; 2, с. 8; 8; 14; 15; 12]. Але цей період був означений жорстким протистоянням, політичними іграми прибічників груп старого та нового підходів, стратегій й вузьких політичних і економічних інтересів.

Наступний, етап, який отримав назву – конституційної стабілізації (1995–1999 рр.), який ознаменувався певним процесом інституціонального транзиту в системі публічного управління, що пройшов шляхом трансформації у межах політичної тріади; «парламентсько-президентська республіка – президентська республіка – президентсько-парламентська республіка». В цей період відбулось закріплення у Конституції України принципів сучасної інституціональної моделі публічного управління, яка на певний час забезпечила уявну короткострокову стабілізацію управлінських механізмів регулювання, окреслила регламент процедур діяльності, запровадила принципи децентралізації державної влади, але на рівні конституційного положення без практичного застосування [22; 23]. Найскладнішими в процесах інституціоналізації державної влади, і особливо на регіональному рівні, стали перші десятиліття XXI століття, які поглиблювали стратегічну необхідність структурних змін, актуалізували функціональний перерозподіл та відповідальність за результати діяльності в публічному просторі країни.

Лише, у 2015 році розпочались реальні кроки з децентралізації, вони стали публічною моделлю детермінованої системи із розвитку внутрішньо-державних і міжрегіональних зв'язків, які передбачають існування відповідної кількості ефективних комунікативних угод за управлінською й інституціональною схемою «центр – регіон», в яких зазначаються взаємні права та відповідальні обов'язки різних рівнів публічної влади. Вищевказані дослідження відмічають, що зміст сучасного підходу до формування інтегрованої системи управління базується на правовій регламентації діяльності органів влади, конституційному регламентуванні реформування органів влади та сталість даного процесу [23; 2; 22; 12, 16; 17].

Адже вказана докорінна політична реформа завершила період жорсткої централізованої вертикалі поділу гілок влади, повноважень й відповідальності та відкрила нову публічну сторінку

можливостей у підвищенні суспільної ролі органів місцевого самоврядування. Відбулось сучасне окреслення із визначення нових пріоритетів держави, які направлено на поглиблення євроінтеграції через початок загальносуспільних процесів у напрямку з демократизації, децентралізації влади, інституціонального перерозподілу владних повноважень від центру до регіону, перегляд територіальних меж адміністративного поділу в регіонах, реформу публічної служби в галузі державного управління та місцевого самоврядування, пошуку шляхів повернення суспільної довіри до діяльності влади через різні моделі залучення до вирішення місцевих питань розвитку громади [1, с. 25]. Таким чином, саме посадова особа органу державної влади здійснює комунікативну дію із запитувачем виду публічної послуги – громадянами, які уособлюють національне суспільство або громаду, рівність у доступі до державних послуг та визначають ступінь довіри до публічної влади від центру до регіону.

Дослідники В. Куйбіда, І. Шпекторенко відмічають, що базові елементи структури методології державного управління є публічні закони, встановлені цінності й закономірності управління, публічного управління та важелів регулювання, які як елементи системи до нашого часу не розглядались у співвідношенні та взаємозалежності із функціями управління публічного простору. Поглиблюючи окреслену тему дослідження відмічають, що методологічна роль законів виявляється у регулярності, повторенні, сталості, суттєвих зв'язках із практичною діяльністю через досвід відображений у певних шаблонах, зразках і схемах поведінки, які окреслено в нормативно-правових актах та існуючій структурі управління [9, с. 15]. Отже, узагальнюючи окреслене, можна відмітити первинність в структурі методології управління – нормативність регуляторних функцій діяльності органів та посадових осіб публічного управління, практичність застосування у делегованих їм повноваженнях, належності й ефективності виконання і досягнення визначених стратегіями суспільних цілей.

П. Друкер оцінював управлінську діяльність з формування місії й цілей через детальний аналіз стратегічних проблем, враховуючи внутрішні та зовнішні чинники з орієнтирами етапу «цілевстановлення» та узагальненим уявленням суспільної користі від діяльності суб'єкта [7]. В окресленому форматі організаційно-функціональної діяльності органів управління у різних сферах суспільного простору, ми маємо розуміти про особливу акту-

альність інституціонального забезпечення управлінської діяльності направленої на сталий розвиток адміністративної території для підсилення загального ресурсного стану, соціально-економічного середовища громади направлено на створення умов для комфортного життя громадян.

Для стратегічних реалій України значно актуалізовано питання інституціональної місії органів регіональної влади, яка підвищуючи інвестиційну стратегію місцевого суспільного середовища здійснює пошук найбільш ефективних способів зацікавлення, залучення зовнішніх і внутрішніх СГ, інвестиційних фінансових ресурсів, оптимальність та удосконалення структури капіталовкладень для розбудови комфортного середовища громади. До числа пріоритетних галузей розвитку окремої території можемо віднести ключові напрямки – медицина, освіта, культура, житлово-комунальне господарство тощо. Адже вони забезпечують інституціональні й інфраструктурні умови для громадян, їх комфортного життєвого розвитку та досягнення європейських стандартів для громади.

Дослідниця І. Юхно відмічає, що інституціональність можна розглядати у декількох різних площинах – інституціональної альтернативи, інституціональної взаємодії, інституціонального конфлікту, інституціональної особливості, інституціональної перспективи та інституціональної структури. Відповідно надає наступне трактування інституціональної структури, яка постає основою суспільного простору громади, що це – складна система організації взаємопов'язаних і залежних елементів або складників, які становлять певний спосіб взаємодії за ієрархічним принципом, спрямованих на вирішення завдань системи [22].

Активні процеси публічної реформи з децентралізації й демократизації проходять також і в галузі освіти, яка сприяє поглибленому інституціональному розвитку нової моделі системи освітнього менеджменту (демократичного, відкритого, прозорого і ефективного управління). Демократизація управління і прозорість у прийнятті управлінських рішень є неодмінними складниками демократичної держави, а вища освіта є важливим суспільним благом та інструментом, який має закласти механізми для колективного прийняття регуляторних рішень, комунікації та розуміння щодо повної відповідальності стейкхолдерів, трудового колективу та менеджменту за стан справ у системі вищої освіти в Україні [21; 12; 24].

На думку дослідників, в умовах організаційно-управлінської роботи в закладах вищої освіти, постає сучасна стратегічна місія стейкхолдерів,

яка має направлятися на підвищення ресурсного рівня і практичного спрямування змісту освітніх програм, апробацію цього змісту освіти через практичні сегменти роботи на виробничій базі СГ, для яких в кінцевому випадку здійснюється підготовка кадрів вищої кваліфікації, активна і конструктивна двостороння комунікація й «комунікативна дія» по горизонталі (між іншими групами стейкхолдерів) та по вертикалі (з асоціаціями стейкхолдерів тощо) [18; 11; 9; 25]. Таким чином, через запровадження всіх сучасних елементів європейської практики – дуальної освіти, яка буде стратегічно зорієнтована на глибоку практичну, професійну і теоретичну підготовку кадрів для СГ та буде досягнуто високу кадрову ресурсність суспільного простору.

Адже, звертаючи увагу на ефективні приклади країн ЄС можемо окреслити наступні сучасні напрями регіональної політики для подолання негативного дисбалансу та запровадження низки регіональних спеціальних програм у вирівнюванні умов для розвитку людини і базового рівня соціально-економічного розвитку територій. На думку З. Бжезинського ключовим аспектом практичної діяльності державного управління є позитивний вплив на всі сфери держави інформаційно-комунікативних технологій суспільства, ознакою якого є втрата характерних рис попередніх етапів суспільного розвитку: «класи, маси, традиційності партій, інструменти представницької демократії і виникнення нової конфігурації – міні-суспільства» [4]. Отже в окресленому контексті підвищується суспільна вага інституціональної спроможності державної влади для роз-

будови громадянського суспільства та створення умов для кращого життя і розвитку громадян.

Висновки. Розглянувши питання теорії і практики розбудови державної сектору управління суспільними процесами, відмічаємо, що реформа й трансформації публічного простору відбуваються відповідно до основоположних й інституціональних принципів та функціональних повноважень практичної діяльності за відповідними рівнями управління (центр, регіони, місцеві органи влади). Інституціональні засади публічного управління у контекстах ефективної діяльності в Україні стають основним фактором в наближенні до євроінтеграційних принципів/стандартів, результатів організаційно-управлінської діяльності та демократизації суспільного життя.

Найвразливішими у менеджменті є методи державного управління, які мають поєднання старих та нових засобів/способів здійснення управлінських й інституціональних функцій держави, впливу суб'єктів державного управління на об'єкти та відповідність пріоритетів, очікувань і результатів діяльності. В окресленому контексті актуальними є професійні, корпоративні й відповідальні дії посадових осіб публічного управління та відкритість і прозорість їх організаційно-управлінської діяльності від імені держави.

Практичне значення одержаних результатів полягає в тому, що вони можуть стати основою для предметного і повного розгляду основних теоретичних засад аналізу впроваджуваних трансформацій у державному управлінні на сучасному етапі розвитку України. В окресленому напрямку й будуть наші подальші розвідки.

Список літератури:

1. Безена І., Гаврічков О. Державна політика з розвитку корпоративного управління в системі освіти: теорія та історія. *Вчені записки Таврійського національного університету імені В.І. Вернадського*. Серія: Публічне управління та адміністрування. Том 34 (73), № 3, 2023. С. 1–6.
2. Безена І.М. Історичні поступки становлення та розвитку регіонального адміністративно-територіального поділу України (1991–2022). *Вісник ДАНО*, № 01, 2022. С. 6–13. DOI: <https://doi.org/10.54891/2786-6998-2022-1-1>
3. Безена І. Розвиток регіонального державного управління в контекстах європейської інтеграції: аспекти історії становлення та стратегії розбудови (1991–2021 р.р.). *«Літопис Волині». Всеукраїнський науковий часопис*. Число 23, 2020, С. 107–112. DOI <https://doi.org/10.32782/2305-9389/2020.23.19>
4. Бжезинський З. Стратегічне бачення: Америка і криза глобальної влади. Пер. з англ. Лелів Г. Львів : Літопис, 2012. 168с.
5. Гавінський Р.О. Теоретичні засади системи публічного врядування в Україні. *Вчені записки Таврійського національного університету імені В.І. Вернадського*. Серія: Публічне управління та адміністрування. Том 35 (74), № 2, 2024. С. 1–5.
6. Державне управління в Україні: наукові, правові, кадрові та організаційні засади : навч. посіб. / за заг. ред. Нижник Н. Р., Олуйка В. М. Львів : Вид-во Національного університету «Львівська політехніка», 2002. 352 с.
7. Друкер П. Виклики для менеджменту XXI століття. Переклад з англ. Т. Литенкської. К. : Видавнича група КМ-БУКС, 2020. 240 с.

8. Конституція Української РСР. Київ. 1978. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/888-09#Text>
9. Куйбіда В.С., Шпекторенко І.В. Методологія публічного управління: аспекти її структури, співвідношення, взаємозалежності законів, закономірностей та функцій управління. *Публічне управління і адміністрування в Україні*. Науковий журнал. Випуск 28, 2022. С. 14–18.
10. Липовська Н. А., Пашкова Г. Г., Сахарова К. О. Розвиток публічного управління з позицій інституціонального підходу. *Дніпровський науковий часопис публічного управління, психології, права*. Випуск 6, 2022. С. 19–24.
11. Лопушинський І., Дурман М., Малахова Т. Механізми забезпечення ефективності публічного управління та результативності адміністрування. *Вісник ХНТУ*, № 3(82), 2022. С. 135–144.
12. Про добровільне об'єднання територіальних громад. Закон України. *Відомості Верховної Ради (ВВР)*, 2015, № 13, ст. 91.
13. Про державну службу. Закон України. *Відомості Верховної Ради України (ВВРУ)*, 2016, № 4, ст.43.
14. Про місцеві Ради народних депутатів та місцеве і регіональне самоврядування. Закон Української РСР. 7 грудня 1990 року N 533-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/533-12#Text>
15. Про Представника Президента України. Закон України. N 394/92 (394/92) від 24.07.92. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2167-12#Text>
16. Про схвалення Концепції реформування місцевого самоврядування та територіальної організації влади в Україні. Постанова КМУ від 1 квітня 2014 р. № 333-р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/333-2014-%D1%80#Text>
17. Про співробітництво територіальних громад. Закон України. *Відомості Верховної Ради (ВВР)*, 2014, № 34, ст. 1167.
18. Публічна адміністрація в Україні: становлення та розвиток / за заг. ред. А. В. Толстоухова, Н. Р. Нижник, Н. Т. Гончарук. Дніпропетровськ: Моноліт, 2010. 400 с.
19. Свірко С.В. Механізми державного управління бюджетною безпекою : монографія. Житомир : Вид. О.О. Євенок, 2021. 436 с.
20. Свірко, С. В., Власюк, Т. О., Харченко, О. А., & Тростенюк, Т. М. (2023). Інституціональні засади державного управління сталим розвитком урбанізованих територій. *Економіка, управління та адміністрування*, (2(104)), 168–179. [https://doi.org/10.26642/ema-2023-2\(104\)-168-179](https://doi.org/10.26642/ema-2023-2(104)-168-179)
21. Тульчинська С. О., Тульчинський Р. В. Інституціональні засади становлення нового регіоналізму в Україні. *Економічний вісник НТУУ «Київський політехнічний інститут»*. № 15 (2018). С. 48–54.
22. Юхно І. Інституціональні засади публічноуправлінської діяльності в умовах конституційного реформування. Дисертація на здобуття наукового ступеня доктора філософії в галузі публічного управління та адміністрування за спеціальністю 281 – «Публічне управління та адміністрування» – Національний технічний університет «Дніпровська політехніка», Дніпро, 2022. URL; <https://ir.nmu.org.ua/handle/123456789/162776>
23. Юхно І. В., Черниш В. І., Гавриленко А. С. Інституціональні принципи публічноуправлінської діяльності в умовах конституційної реформи. *Modernization of the system of public management and administration in Ukraine: The experience of the republic of Latvia*. 2023. 203–230 s. DOI <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-279-1-9>
24. Habermas Jürgen. *Die postnationale Konstellation und die Zukunft der Demokratie*. 2019. URL: <https://library.fes.de/pdffiles/akademie/online/50332.pdf>
25. Tkachova N., Saienko V., Bezena I., Tur O., Shkurat I., Sydorenko N.. Modern trends in the local governments activities. *AdALTA: Journal of Interdisciplinary Research*. Double-Blind Peer-Reviewed. Volume 11, Issue 2, Special Issue XXII., 2021. P. 112–118.

Havrachkov O.V. THEORETICAL FOUNDATIONS FOR THE STUDY OF THE FORMATION OF INSTITUTIONAL FOUNDATIONS OF PUBLIC ADMINISTRATION IN THE CONTEXT OF EFFECTIVE PERFORMANCE IN UKRAINE

Ukraine is undergoing structural and functional transformations in the content of the activities of public authorities at all levels. The development of civil society, professional and corporate culture of the management apparatus, which have a strategic impact on the sensible and effective system of activity, communication and governance, respectively, contributes to ensuring the realisation of the rights and legitimate interests of citizens. The defining criterion for such reform changes is the introduction of European standards for the quality of infrastructure development, full regulatory services for citizens and professional support for the activities of authorities at various levels.

Improving the institutional framework of the public institution in the centre and regions will contribute to the effective development of the state and regions, which will ensure the achievement of strategic goals

and the full implementation of the tasks and functions of the state. Public administration becomes the basis for the harmonious development of civil society, administrative territories, and their infrastructure, which improves the living conditions of citizens.

The methodological basis of this study is the theoretical developments of domestic and foreign scholars on the problems of public administration and public and administrative activities; general scientific principles of cognition of socio-political phenomena; systematic approach, methods of institutionalisation, historical method, and methodology of classification of complex systems. The basic research method used in the work is the systematic approach, the application of which provided a scientific platform for scientific research of the essence of the modern transformation process in public administration, and allowed to obtain new results on the implementation of the principles of decentralisation and democratisation of administrative activity. The research work uses general scientific principles: analysis, synthesis, generalisation and induction, methods: instrumental, institutional, sociological, activity-based, empirical material processing, etc.

The results of our research are general assessments of the effectiveness and efficiency of the principles and practices of professional and corporate governance, which contribute to achieving new levels of democratisation of management procedures, entrusting citizens with solving the problems of the territory, and filling the community with institutional perspectives.

Key words: *institutional foundations of development, democratisation, transparency, governance, business entities.*